

La Mirada Tàctil

Llocs d'interès de Rupit i Pruit

Crèdits

Edita: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona
i Ajuntament de Rupit i Pruitt

Adaptació a Lectura Fàcil: Laia Vidal (Associació Lectura Fàcil)

Disseny i maquetació: Jordi E. Sánchez

Fotografia portada: Xevi Arimany

Fotografies: Ajuntament de Rupit i Pruitt

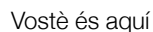

Aquesta guia mostra els indrets més representatius de Rupit i Pruitt.

Està adaptada a Lectura Fàcil per fer-la més accessible, clara i entenedora.

Està basada en el ruta La Mirada Tàctil, que inclou punts tàctils per a persones amb discapacitat visual.

Mapa

Llocs d'interès

1. Vila de Rupit
2. Pont penjat
3. Passeig del Carreguell
4. Ferreria i altres oficis
5. Ca l'Apotecari
6. Fossar
7. Sant Miquel
8. Itinerari clàssic al salt de Sallent
9. Can Sallent
10. Notaria Soler
11. Plaça dels Cavallers
12. Castell medieval
13. Molí d'en Marandes
14. Santa Magdalena
15. Sant Andreu de Pruit
16. Sant Joan de Fàbregues

1. Vila de Rupit

Rupit és un poble de la comarca d'Osona, situat enmig de la zona natural de Collsacabra.

El seu nom prové del llatí *rupes*, que significa 'roca'. Al segle xi hi havia una gran roca on la família Cardona hi va construir un castell. I a partir d'aquest castell es va crear la població.

El poble antic es trobava prop de la **cinglera**, al pla de Fàbregues, on ara hi ha l'església romànica de Sant Joan de Fàbregues.

Entre els segles xiv i xv, el poble es va buidar a causa de les pestes i els terratrèmols. Però, a partir del segle següent, el segle xvi, hi va tornar a viure gent.

El 1977, Rupit es va ajuntar amb Pruit, un poble petit format per masos dispersos per la zona.

Cingle: roca alta situada al cim o al pendent d'una muntanya.

La cinglera són diferents cingles situats al llarg d'una serralada.

2. Pont penjat

Rupit està envoltat per una riera.

L'any 1945, els ferrers del poble, Francesc i Pere Rovira;
el paleta, Salvi Vila, i Joaquim Marsal, de la fonda,
van construir un pont penjat
per tenir un camí directe al poble.

La riera de Rupit desemboca al pantà de Susqueda.

Per la zona hi ha moltes fonts, molins i salts d'aigua.

El salt d'aigua més alt és el salt de Sallent.

Es troba als cingles i té una caiguda
de més de 100 metres.

3. Passeig del Carreguell

És un passeig pla i amb ombra al voltant del poble.
Segueix les parets naturals i la riera.

Durant la passejada hi pots veure:

- les muralles de l'antic palau
- la font del Carreguell
- el pont medieval de Can Badaire

El camí es bifurca cap a dins del poble
o continua cap a l'ermita de Santa Magdalena.

Foto: Checa Colmena

4. Ferreria i altres oficis

Et trobes al número 8 del carrer
a l'antiga ferreria del poble.

Es va construir el 1711 i era de la família Rovira.
A la porta es pot veure el seu escut,
amb l'**enclusa** i el martell.

El portal està fet amb **dovelles**,
i en pots veure una reproducció al Poble Espanyol
de Barcelona.

Al segle XVII, Rupit era un poble molt important.
Per això, molts carrers o cases es diuen
com els oficis que s'hi podien trobar: el paraire,
el manyà, el sastre, el mestre de cases, els teixidors...

Enclusa: eina que es fa servir per donar forma als metalls. Sobre l'enclusa es col·loca el metall calent per donar-hi cops amb el martell.

Dovella: bloc de pedra per formar arcs i voltes.

Punt tàtil: porta i finestra de la ferreria

Per saber a qui pertanyien els animals del poble, cada casa tenia un símbol que indicava els animals que hi havia.

El ferrer de Rupit probablement va crear els símbols i va fer una primera prova a la porta i la finestra de casa seva.

Són marques d'un origen llunyà, amb una funció doble: identificar la propietat del ramat i protegir.

Per exemple, la creu representa una forma de protecció religiosa contra els mals esperits i les salvatgines.

Pots observar-les i tocar-les.

Punt tàtil: les dovelles de la ferreria

Moltes de les pedres de les cases de Rupit són del fons marí d'ara fa uns 35 milions d'anys.

Per aquest motiu hi podem veure icnofòssils, és a dir, restes de l'activitat dels crancs, les llagostes, els llamàntols.. amb forma de solcs i túnels excavats.

A la casa del ferrer hi ha alguns exemples al costat de l'anella.

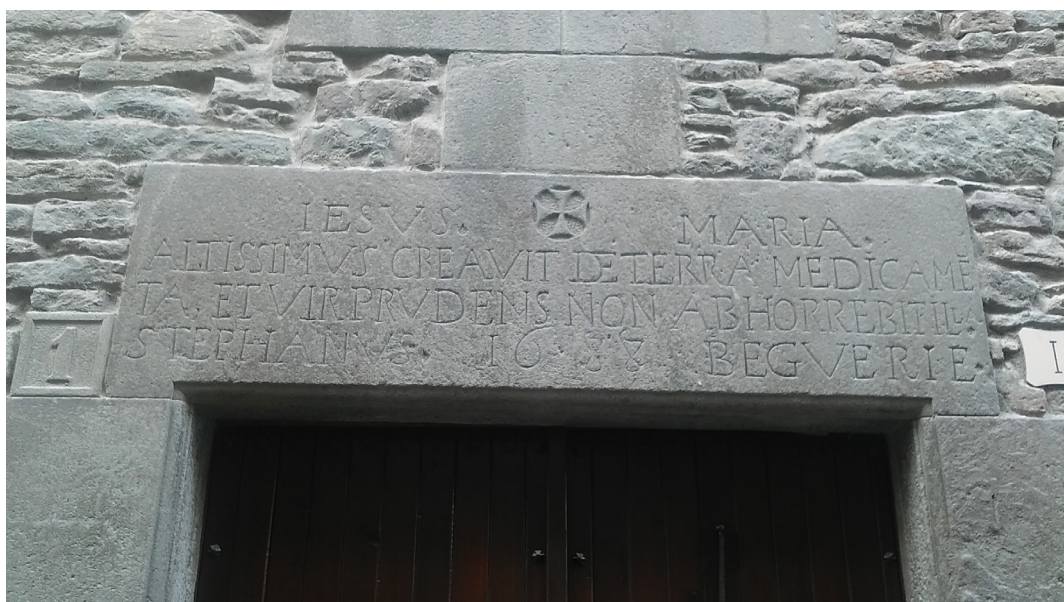
5. Ca l'Apotecari

Aquesta és la casa de l'antic apotecari o farmacèutic del poble, Esteve Beguerie.

L'ofici d'apotecari era un dels més prestigiosos.

Molt orgullós, el 1688, Beguerie va inscriure a la porta una frase en llatí, que diu:

«Déu de la terra va crear els medicaments
i l'home prudent no els avorrirà»

6. Fossar

El fossar era l'antic cementiri del poble
i es trobava darrere de l'església de Sant Miquel.

El carrer del Fossar és el més típic del poble,
i està fet de pedra.

Les cases són dels segles ^{xvi} i ^{xvii}
i mostren l'arquitectura característica.

Algunes d'aquestes cases les pots trobar reproduïdes
al Poble Espanyol de Barcelona.

Punt tàctil: asterosoma

A les pedres que formen el carrer, sota la creu,
s'hi poden veure alguns **icnofòssils**.

Tenen forma d'estrella, i es diuen asterosoma.
Eren el cau d'un organisme marí desconegut.

Icnofòssil: señal de l'activitat
d'un animal en una pedra
o superfície.

7. Església de Sant Miquel

L'església es va construir el segle XIII i es va dedicar a Sant Miquel Arcàngel. Fins el 1877 depenia de l'església de Sant Joan de Fàbregues.

Els segles XVI i XVII, la població de Rupit va créixer molt i es va construir una església nova: era d'estil barroc, d'una sola nau i creu llatina amb cúpula al creuer. Entre el 1786 i el 1869 s'hi va construir el campanar.

Dins de l'església hi havia un retaule dedicat a Sant Esteve, del 1633, obra de l'escultor Brunet, que va arribar d'Olot l'any 1828.

8. Itinerari clàssic al salt de Sallent

Recorregut de nivell baix, amb força ombra.

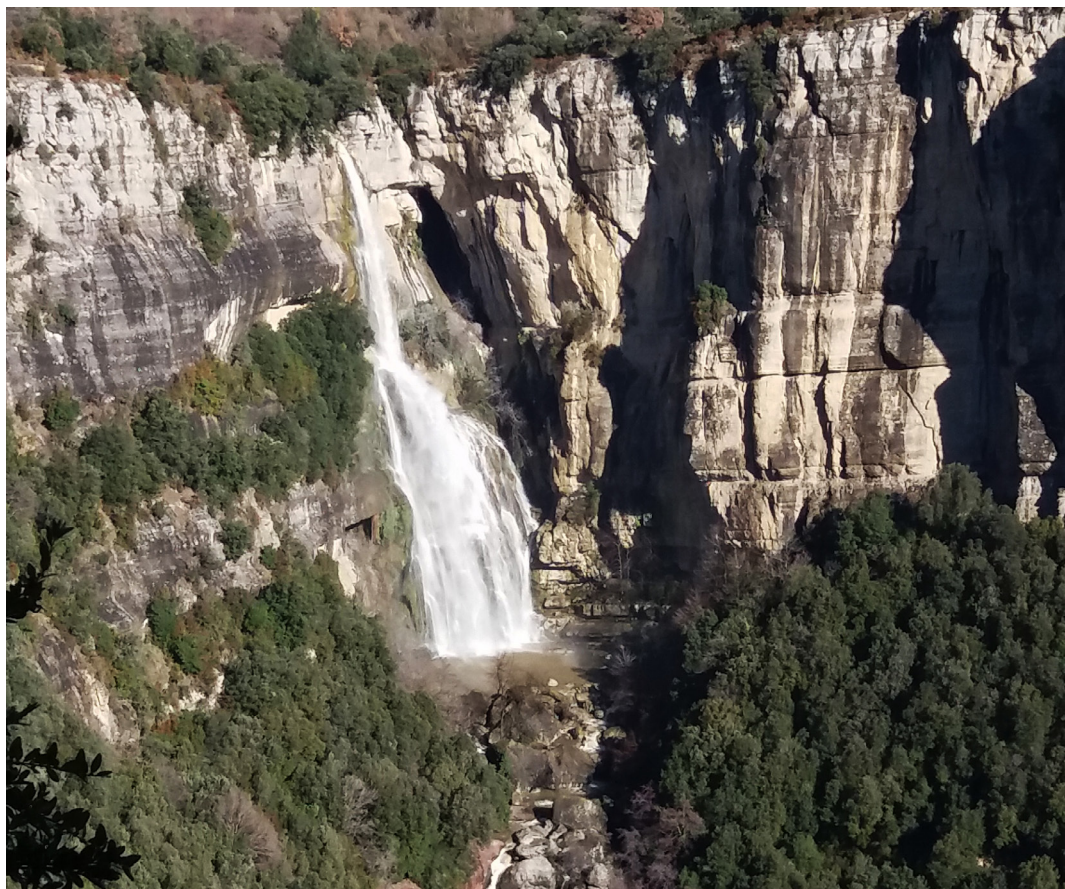
Aquest corriol segueix la riera de Rupit fins la cinglera.

Dalt de la cinglera hi ha un mirador amb vistes al salt de Sallent i l'Agullola.

Si baixes pel cantó esquerre, hi ha altres salts d'aigua: el del Molí Rodó, el de la Pomareda i el de Sabaters.

El recorregut segueix la cinglera dreta cap a St. Joan de Fàbregues.

Pots tornar per l'altre cantó de la riera o enllaçar amb l'itinerari de les Tombes dels Bassis.

9. Can Sallent

En aquesta casa destaca la finestra d'estil gòtic del segle XVII.

Pots trobar una rèplica d'aquesta finestra al Poble Espanyol de Barcelona.

10. Notaria Soler

Al segle xv es va construir el palau de Rupit,
i el castell de dalt de la penya es va abandonar.

Si mires el portal del palau, veuràs un escut amb un sol.
És l'escut de la família Soler, els notaris de Rupit.
Pere Soler en va ser el primer l'any 1356,
i l'ofici el va continuar la família durant cinc segles!

11. Plaça dels Cavallers

El nom de la plaça indica que a Rupit vivien famílies nobles. Aquestes famílies es reunien aquí per prendre decisions i perquè era el punt per entrar al castell.

12. Castell medieval

El castell de Rupit es va construir l'any 1040, i pertanyia a la família Cardona, que vivia a la comarca d'Osona.

Per construir-lo, es va aprofitar una gran roca que hi ha a sobre de la muntanya. A baix, es van construir les primeres cases.

Dins del castell hi devia haver una capella perquè es va trobar la talla romànica de la Verge. Una llegenda explica que al castell hi ha un passadís secret per escapar cap a la vall d'Aro.

13. Molí d'en Marandes

La riera de Rupit té 3 kilòmetres,
i s'hi poden veure diferents molins,
alguns ja construïts el segle x.

Eren molins per moldre blat, blat de moro, farinetes...
Però molts es van destruir amb les riuades
de l'any 1940, i van deixar de funcionar.

Però aquest molí fariner del segle xvii
va funcionar fins l'any 1962,
perquè va passar de fer farina a moldre per al bestiar.

14. Església de Santa Magdalena

Aquesta església és del segle XVII
i està dedicada a Santa Magdalena.
La seva festa és el 22 de juliol.

Té un estil senzill, que recorda al romànic,
però es va construir en època barroca (segle XVII).
Té un altar de pedra a l'absis central
i un campanar d'espada d'un sol ull:
sobresurt de la façana.

L'any 1973 la van restaurar.

Foto: Xevi Serra

15. Església de Sant Andreu de Pruitt

El poble de Pruitt va néixer a la vegada que Rupit.

Estava format per l'Ajuntament, l'església, la rectoria, l'escola, el forn, el cementiri i diferents masies disperses. L'any 1977, Pruitt es va unir a Rupit.

L'església de Pruitt està dedicada a Sant Andreu. Es va construir l'any 1134, a 950 metres d'altitud. Era d'estil romànic, però es va malmetre amb els terratrèmols del segle xv.

Hi havia un retaule amb escenes del Calvari, fet per Joan Gascó l'any 1521. Ara, aquest retaule es troba al Museu Episcopal de Vic.

16. Església de Sant Joan de Fàbregues

La primera església de Sant Joan de Fàbregues es va construir l'any 961, al costat de l'antic castell de Fàbregues, a 810 metres d'altitud. Era una església romànica.

Però el segle xi se'n construí una altra d'una sola nau, tres absis i una cúpula. Aquesta segona va quedar molt malmesa pels terratrèmols del 1427 i per la guerra civil durant el 1936. Per això es va reconstruir l'any 1976.

Va ser la seu parroquial de Rupit fins al 1878.

Hi havia un retaule de Sant Joan Baptista i Sant Joan Evangelista, fet per Joan Gascó l'any 1502. Ara, aquest retaule es troba al Museu Episcopal de Vic.

